

เดือนการระบาดศัตรูพืชและการรักษาพืช จังหวัดชุมพร

ไม้ยืนต้น

ช่วงเดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๐

กาแฟ

ศัตรูพืช : โรคแอนแทรคโนส

การนำไปใช้ : การเซตกรรม/สารเคมี

ยางพารา

ศัตรูพืช : โรคใบร่วงไฟทอปทอรา

การดูแลรักษา : สารชีวภัณฑ์/สารเคมี

ไม้ผล

ทุเรียน

ศัตรูพืช : แมงจิงูน

การดูแลรักษา : วิธีกล/สารเคมี

พืชผัก

ผักกาด

ศัตรูพืช : ตัวงหมัดผัก

การดูแลรักษา : สารชีวภัณฑ์/สารเคมี

อื่นๆ

สารเคมี

การปฐมพยาบาลเมื่อสัมผัสสารเคมี

ฝักระวังพิเศษ

ช่วงนี้ฝนตกฝักระวัง
โรคที่เกิดจากเชื้อรา
เช่น รากเน่าโคนเน่าทุเรียน
โรครากยางพารา ฯลฯ
ด้วงแรด ไนมะพร้าว/
ปาล์มน้ำมัน

พบปัญหาศัตรูพืชปรึกษา
กลุ่มอารักขาพืช
สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร
๐๗๗๕๙๖๖๕๖-๑๗

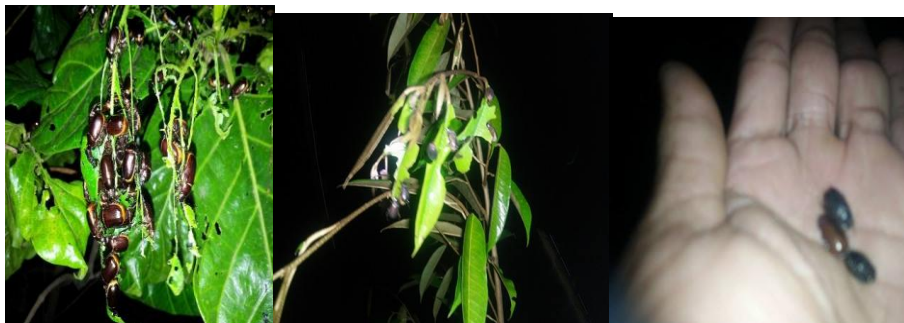
ประสงค์ บุญเจริญ
สุเทพ ตามพะปิ่นณะ
เพียงฤดี สุขแก้ว
พจณีย์ รียาพันธ์
น้ำฝน ลือขจร

กลุ่มอารักขาพืช

พว/๒๕๖๐สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

แมงจิญูน (scarab beetle)

ชื่อวิทยาศาสตร์ Melolonthamelolontha

ชื่ออื่นๆ แมงอินูน หรือ แมงกิญูน (อังกฤษ: Cockchafer) หรือ แมงนูน หรือ กุดกิญูน (อีสาน) หรือ แมงนูนหลวง

ประเภทแมงจิญูน พอสรุปได้ ดังนี้

๑. แมงจิญูนแดงน้อย ลักษณะตัวสีแดงขนาดปานกลางไม่ใหญ่มาก
๒. แมงจิญูนหม่น หรือ แมงจิญูนแดง ชนิดนี้เวลาส่องไฟหาคอนกลางคืนจะเห็นแบ่งสีขาวๆปกคลุมตามปีกมันเอาไว้ ทำให้เรามองเห็นเป็นสีเทาๆหม่นๆแต่เมื่อมันไปขุดรูทำรังแบ่งบนปีกมันก็จะลอบอกทำให้เราเห็นปีกมันมีสีแดง
๓. แมงจิญูนแดงใหญ่ ชนิดนี้จะมีเป็นบางท้องที่ คือมีลักษณะคล้ายๆกับแมงจิญูนแดงหม่นแต่จะตัวโตกว่า
- ๔ .แมงจิญูนทอง หรือแมงจิญูนเหลี่ยมจะมีลักษณะเป็นสีเขียวมรกตแวววาวสวยงาม ตัวขนาดกลาง
๕. แมงจิญูน อื่นๆ เช่น แมงจิญูนดำ แต่ที่เด่นๆคือ จิญูนแดง

ลักษณะการทำลาย ชอบกัดกินยอดพืช รวมทั้งใบอ่อนแก่ เหลือไว้แต่ต้นตอที่แข็งและยังกัดกินดอกพืช กัดแทะใบ ดอก ของพืชที่เป็นพืชเศรษฐกิจ อาทิ มะขามเทศ, มะขาม, อ้อย,มันสำปะหลัง, พุทราส้ม พุเรียนกาแฟ และพืชอื่น ๆ

วงจรชีวิต เป็นหนอนอยู่ในดินบางชนิดอาศัยในขอนไม้ผุ เข้าสู่ระยะดักแด้ และเป็นตัวเต็มวัยในช่วงต้นฤดูฝนของทุกปี ตัวเต็มวัยอาศัยอยู่ในดินตามรากของต้นไม้ โดยขุดรูตามรากไม้ทำเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งรูของแมลงจิญูนจะมีสัญลักษณ์ให้เห็นเป็นขุยดิน ปิดปากรูไว้เพื่อป้องกันศัตรูจากภายนอกและหลบภัย ในตอนกลางวันแมลงจิญูนจะหลบซ่อนอยู่ในรู และจะออกหากินในตอนกลางคืนแมงจิญูนเป็นแมลงปีกแข็งขนาดกลางรูปร่าง

ป้อมหนวดเป็นรูปใบไม้มีขนปกคลุมเล็กน้อย ส่วนหัว ออก ขา มีสีน้ำตาลเข้ม ปีกสีน้ำตาลอ่อนกว่าไม่ค่อยเป็นมัน ปีกคลุม ส่วนท้องแต่ไม่ถึงท้องปล่องสุดท้าย ออกปล้องที่สองมีขนยาวปกคลุม ขนาดลำตัวยาวประมาณ ๒๒-๒๕ มิลลิเมตรปากเป็นแบบปากกัด ตามีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัด ที่ออกปล้องแรกเห็นชัดกว่าปล้องอื่น ๆ ปีกมี ๒ คู่ คู่หน้ามีลักษณะแข็งเรียบเป็นมันมีหน้าที่เป็นเปลือกหุ้มตัว ส่วนปีกคู่ที่สองนั้นบางใส ใช้สำหรับบิน ส่วนท้องอยู่ด้านล่างมีปีกที่แข็งแรงคลุม หัว ออกและขามีสีน้ำตาลไปจนถึงสีดำ ปีกที่แข็งแรงมีสีน้ำตาล

การป้องกันกำจัด

๑. สำรวจตัวเต็มวัยแมลงจิ้งจอกตามพืชอาศัย เช่น ต้นมะขามเทศ ข่อย มะม่วงและมะพร้าว โดยเฉพาะต้นมะขามเทศจะชอบมากกว่าพืชอื่น ๆ ที่กล่าวมา โดยตัวเต็มวัยจะบินวนเวียนตามยอดต้นไม้ ประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที เพื่อผสมพันธุ์

๒. รณรงค์ป้องกันกำจัดแมลงจิ้งจอก ตัวเต็มวัยพร้อม ๆ กันทุกพื้นที่ สำหรับแมลงจิ้งจอกที่จับได้นำมาทำลายหรือเป็นอาหาร เพื่อเป็นการตัดวงจรชีวิต ก่อนที่จะผสมพันธุ์และวางไข่ สำหรับการจับช่วงเวลาที่เหมาะสม ตั้งแต่ ๑๘.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยใช้ไม้ตีตามกิ่ง หรือป็นขึ้นไปเขย่ากิ่งไม้ให้ตัวเต็มวัยตกลงมาเก็บทำอาหาร

๓. ใช้กับดักแสงไฟล่อ ช่วง ๑๘ - ๒๑ น.

๓. เกษตรกรที่จะปลูกพืชเดือนพฤษภาคมควรพรวนดินหลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำลายไข่และหนอนในดินก่อนปลูก

๔. ใช้เชื้อราขาว (*Beauveria bassiana*) ซึ่งเป็นศัตรูธรรมชาติในช่วงมีความชื้น

๕. ใช้สารเคมี ฟิโพรนิล ชนิดน้ำ (fipronil ๕% SC) อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ชนิดเม็ด (fipronil ๐.๓ % GR) อัตราตามฉลาก

กลุ่มอารักขาพืช

W ๗/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ด้วงหมัดผัก

ความสำคัญและลักษณะการทำลายตัวอ่อนของด้วงหมัดผักชอบกัดกินหรือซ่อนไข่เข้าไปกินอยู่บริเวณโคนต้น หรือรากของผัก ทำให้พืชผักเหี่ยวเฉาและไม่เจริญเติบโต ถ้ารากถูกทำลายมากๆ ก็อาจทำให้พืชผักตายได้ ตัวเต็มวัยชอบกัดกินด้านล่างของผิวใบ ทำให้ใบมีรูพรุน และอาจกัดกินลำต้นและกลีบดอกด้วย ด้วงหมัดผักชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆ ตัวเต็มวัยเมื่อถูกกระทบกระเทือน ชอบกระโดดและสามารถบินได้ไกลๆ

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติด้วงหมัดผักแถบปลายขอบวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่มบริเวณโคนต้นพืช เส้นกลางใบพืช และตามพื้นดิน ไข่รูปร่างคล้ายไข่ไก่ขนาด ๐.๑๓ x ๐.๒๗ มิลลิเมตร สีขาวอมเขียว ผิวเรียบเป็นมัน และจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อนก่อนฟักเป็นตัว ระยะไข่ ๓ - ๔ วัน ตัวหนอนมีสีขาว ส่วนหัวและส่วนท้องปล้องแรกมีสีน้ำตาล มีจุดสีน้ำตาลตามลำตัวและแผ่นสีน้ำตาลอยู่ทางด้านบนของปล้องสุดท้ายของลำตัว หนอนอาศัยอยู่ในดิน ระยะหนอน ๑๐ - ๑๔ วันและเข้าดักแด้ในดิน ส่วนปีกและขาของดักแด้แยกจากลำตัวเป็นอิสระเคลื่อนไหวได้ ระยะดักแด้ ๔ - ๕ วัน ตัวเต็มวัยเป็นด้วงขนาดเล็ก ความยาวประมาณ ๒ - ๒.๕ มิลลิเมตร ปีกคู่หน้าสีดำมีแถบเหลืองสองแถบพาดตามความยาว ด้านล่างลำตัวสีดำ ขาคู่หลังขยายใหญ่และโตกว่าขาคู่อื่นๆ หนวดเป็นแบบเส้นด้าย อายุตัวเต็มวัย ๓๐ - ๖๐ วัน ผสมพันธุ์ได้หลายครั้ง เพศเมียแต่ละตัววางไข่ได้ ๘๐ - ๒๐๐ ฟอง

พืชอาหารด้วงหมัดผักชอบทำลายผักในตระกูลกะหล่ำ

การป้องกันกำจัด

๑. ควรไถตากดินไว้เป็นเวลานานพอสมควร เพื่อทำลายตัวอ่อนและดักแด้ที่อยู่ใต้ดิน นอกจากนี้ควรเปลี่ยนมาปลูกพืชที่ด้วงหมัดผักไม่ชอบ ก็จะเป็นการช่วยลดการระบาดของด้วงอีกทางหนึ่ง

๒. การใช้ไส้เดือนฝอย (Nematodic ๒๒) อัตรา ๑ ชอง ๔ ล้านตัวต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นหรือราดไส้เดือนฝอยบนแปลงปลูกผักทั้งนี้ก่อนใช้ไส้เดือนฝอย ควรพ่นน้ำให้ความชุ่มชื้นแก่พืชก่อนและควรพ่นหลัง ๑๗.๐๐ น.ไปแล้ว ข้อสังเกตสำหรับวิธีนี้คือค่าใช้จ่ายสูงควรใช้กับพืชผักที่มีราคา

๓. ใช้เชื้อแบคทีเรีย (บีที) บาซิลลัส ทูริงเยนซิส โดยพ่นหรือราด ทุก ๗ วัน

๔. สารเคมีที่ใช้ คาร์บาริล (เซฟวิน) ๘๕% ดับเบิลยูพี อัตรา ๔๐ - ๖๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ในแหล่งที่ด้วง
หมัดฝักยังไม่สร้างความต้านทานต่อสารเคมี แต่สำหรับแหล่ง ปลูกฝักเก่า แมลงมีความต้านทานต่อสารเคมี
ควรใช้ โพรพิโนฟอส (ซูเปอร์ครอน) ๕๐% อีซี อัตรา ๓๐ - ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ
๒๐ลิตร โพรไทโอฟอส (โตกูโทอน) ๕๐% อีซี อัตรา ๓๐ -๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

กลุ่มอารักขาพืช

W ๘/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อราไฟทอปโทรา

สาเหตุเกิดจากเชื้อราไฟทอปโทรา (Phytophthorabotryosa, P. palmivora, และ P.micortiana var. parasitica)

ลักษณะอาการ ก้านใบข้างมีน้ำยางเกาะติดอยู่ใบร่วงทั้งที่ใบยังมีสีเขียวสดอยู่ เนื่องจากเชื้อสร้างเนื้อเยื่อ abscission layer เมื่อนำมาสะบัดเบา ๆ ใบย่อยจะหลุดออกจากก้านใบโดยง่าย บนแผ่นใบย่อยเชื้ออาจเข้าทำลายที่ปลายใบ หรือขอบใบ เกิดแผลสีน้ำตาล มีลักษณะข้ำน้ำ ขยายติดต่อกันเป็นแผลใหญ่ ทำให้ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแดงก่อนที่จะร่วง ในสภาพอากาศเหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่าเชื้อนี้สามารถเข้าทำลายฝักยางได้ทุกระยะ ทำให้ฝักเน่า ถ้าความชื้นในอากาศสูงจะพบเชื้อราสีขาวเจริญปกคลุมฝัก ฝักที่ถูกทำลายจะเน่าดำค้างอยู่บนต้น ไม่แตกและร่วงหล่นตามธรรมชาติ กลายเป็นแหล่งเชื้อโรคในปัดถัดมา

การแพร่ระบาด ความรุนแรงของการเกิดโรคขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง ๒๕-๒๘ องศา เชื้อนี้ต้องการน้ำเพื่อการขยายพันธุ์ จึงระบาดได้ดีในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก มีความชื้นสูงต่อเนื่องกันอย่างน้อย ๔ วัน โดยที่มีแสงแดดน้อยกว่า ๓ ชั่วโมง ต่อวัน ส่วนขยายพันธุ์จะถูกทำลายได้ง่ายด้วยแสงแดดและสภาพอากาศแห้ง เชื้อราสร้าง oospore และ chlamydospore ซึ่งเป็นสปอร์ผนังหนา เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ข้ามฤดูในฝักยางที่เน่าค้างอยู่บนต้น หรือบนส่วนของพืชที่ถูกทำลาย เมื่อได้รับสภาพอากาศเหมาะสม ส่วนของเชื้อที่พักตัวจะงอก สร้างส่วนขยายพันธุ์แพร่ระบาดไปตามหยดน้ำฝนทำลายส่วนอื่นต่อไป

การป้องกันกำจัด

๑. เขตที่มีการระบาดควรปลูกยางพันธุ์ต้านทานโรค เช่น BPM ๒๔ และแหล่งปลูกยางที่เป็นเขตระบาดของโรค ไม่ควรปลูกยางพันธุ์ที่อ่อนแอ เช่น RRIM๖๐๐

๒. กำจัดวัชพืชและตัดแต่งกิ่งในสวนยาง ให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นในสวนยาง

๓. เมื่อพบโรคให้ใช้สารเคมี metalaxyl หรือ fosetyl-AI ทาที่หน้ากรีดเพื่อป้องกันโรคเส้นดำ เนื่องจากเป็นเชื้อเดียวกัน

๔. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ชนิดที่มีคุณสมบัติในการควบคุมและทำลายเชื้อราสาเหตุโรคพืชทางดิน จึงทำให้พืชมีระบบรากที่สมบูรณ์ แข็งแรง หาดอาหารได้มากต้นพืชจึงสมบูรณ์ให้ผลผลิตสูง และคุณภาพดี

๕. ต้นยางใหญ่ที่เกิดใบร่วงอย่างรุนแรงจนใบร่วงหมด ควรหยุดกรีดยาง และใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยาง สำหรับต้นยางใหญ่ที่เป็นโรคอย่างรุนแรงจนใบร่วงหมดต้น แนะนำให้หยุดกรีดยางและใส่ปุ๋ยสูตร ๓๐-๕-๑๘ หรือ ๒๙-๕-๑๘ อัตราครึ่งกิโลกรัมต่อต้นขณะดินยังชื้นอยู่ เพื่อบำรุงต้นยางให้สมบูรณ์และผลใบใหม่ โดยใส่บริเวณกึ่งกลางระหว่างแถวยางแล้วคราดกลบ และทาสารเคมีป้องกันโรคหน้ากรีด สารเคมีที่มีประสิทธิภาพคือ เมทาแลกซิล (Metalaxyl) ชื่อการค้า เอพรอน หรือ ฟอสเอทิลอลูมิเนียม (Fosetyl-AI) ชื่อการค้า อาลีเอท ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง อัตราสารเคมี ๗-๑๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ทาพื้นที่หน้ากรีดหรือทาเหนือรอยกรีดภายใน ๑๒ ชั่วโมงหลังการกรีดยางทุกสัปดาห์ หากพบอาการที่หน้ากรีดต้องเฉือนส่วนที่เป็นโรคออกก่อนแล้วทาแผลด้วยสารเคมี เมทาแลกซิล (Metalaxyl) ชื่อการค้า เอพรอน อัตรา ๑๔ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร หรือใช้ฟอสเอทิลอลูมิเนียม (Fosetyl-AI) ชื่อการค้า อาลีเอท อัตรา ๒๐-๒๕ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ใช้อย่างใดอย่างหนึ่งผสมสารจับใบ ๒ ซีซี. ฟันหรือทาหน้ากรีดยางทุก ๕-๗ วัน อย่างน้อย ๔ ครั้งหากเชื้อราระบาดกับต้นยางที่มีอายุน้อยกว่า ๒ ปี ป้องกันกำจัด โดยฟันด้วยสารเคมี เมทาแลกซิล (Metalaxyl) ชื่อการค้า เอพรอน หรือ ฟอสเอทิลอลูมิเนียม (Fosetyl-AI) ชื่อการค้า อาลีเอท ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง อัตราสารเคมี ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฟันที่ฟุ่มใบเมื่อเริ่มพบการระบาดทุก ๗ วัน และบำรุงต้นยางให้สมบูรณ์ด้วยการใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๘-๒๐ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อต้นรอบบริเวณโคนต้นยาง ในรัศมีทรงฟุ่ม ขณะดินมีความชื้น

กลุ่มอารักขาพืช

W ๙/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

หนอนปลอกเล็ก (The Case Caterpillar)

ชื่อวิทยาศาสตร์

Cremastopsychependula Joannis

ลักษณะการทำลาย

หนอนปลอกเล็กจะแทะผิว ทำให้ใบแห้งเป็นสีน้ำตาล และกัดทะลุใบเป็นรูและขาดแหว่ง ถ้ารุนแรง จะเห็นทางใบทั้งต้นเป็นสีน้ำตาลแห้ง ทำให้ต้นชะงักการเจริญเติบโตผลผลิตลดลง

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ

ไข่ สีครีม รูปทรงกลมอยู่เป็นกลุ่ม วางไข่ในซอกดักแด้ของตัวเมียเอง และอยู่ภายในปลอกหุ้มอีกชั้นหนึ่ง ขนาดของไข่ ๐.๔๕ x ๐.๖๕ มม. อายุไข่นับตั้งแต่ ตัวเต็มวัยถูกผสมและวางไข่ อยู่ภายในรังดักแด้

หนอน หนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ มีลำตัวสีน้ำตาลไหม้ หัวสีดำ ขนาดความยาวประมาณ ๐.๘-๑ มม. เวลาหนอนเคลื่อนไหวจะยกส่วนท้องขึ้นและแทะผิวใบผสมกับใยที่ออกมาจากปาก สร้างปลอกห่อหุ้มตัวเอง โดยใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมงปลอกมีสีน้ำตาล ผิวเรียบ ขนาดปลอกมีความยาวตั้งแต่ ๑.๑-๑.๒ มม. ลักษณะปลอกมีรูเปิด ๒ ทางเช่นเดียวกับหนอนปลอกใหญ่ ส่วนหัวของตัวหนอนจะโผล่ออกมาทางช่องเปิดส่วนฐานปลอก ปลอกปลอกเริ่มแหลมมีรูเปิดไว้เพื่อให้หนอนขับถ่ายมูลออกมา หนอนวัยที่ ๓ ส่วนหัวและลำตัวมีสีน้ำตาล หนอนจะสร้างปลอกหุ้มใหญ่ขึ้น และเริ่มนำเศษชิ้นส่วนของใบพืชแห้งชิ้นเล็ก ๆ ปะติดกับปลอกหุ้มด้วย ทำให้ผิวปลอกเริ่มขรุขระ หนอนวัย ๑ - ๔ กินอาหารแบบแทะผิวใบ หนอนวัยที่ ๕ - ๖ จะกัดกินทั้งใบ เมื่อหนอนเจริญเติบโตเต็มที่จะสร้างปลอกหุ้มตัวเองมีขนาดยาวตั้งแต่ ๖.๘ - ๑๐.๐ มม. ช่องเปิดฐานปลอกมักพบคราบกะโหลกขนาดต่าง ๆ ติดอยู่

หนอนปลอกเกิดใหม่

การผสมพันธุ์ของหนอนปลอก

หนอนปลอกขนาดต่างๆ

เพศเมีย (ซ้าย) ผีเสื้อเพศผู้ (ขวา)

การแพร่กระจายและฤดูการระบาด : การแพร่กระจายของหนอนปลอกอาศัยแรงลมพัดพาหนอนปลอกขนาดเล็กซึ่งชอบสาวโยปลอยตัวห้อยลงมาแกว่งไกวไปตามลม จากต้นหนึ่งไปสู่มะพร้าวต้นอื่นๆ หนอนปลอกจะระบาดในปีที่มีฤดูร้อนยาวนาน

ศัตรูธรรมชาติ : พบศัตรูธรรมชาติ ๑ ชนิด ได้แก่ แตนเบียนดักแด้ *Brachymwria* sp. (Hymenoptera: Chalcididae)

การป้องกันกำจัด

๑. หากพบมีการระบาดให้ตัดใบปาล์มน้ำมันมาทำลายโดยการเผาทำลาย
๒. ใช้ไฟสุ่มรมควันทำลายตัวหนอน
๓. ใช้กับดักแสงไฟล่อเพศผู้มาทำลายตัวหนอน
๔. พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรีย BT
๕. ใช้สารเคมีสารเคมี เช่น ไซเพอร์เมทีน (Cypermethin) หรือคาร์บาริล (carbaryl) ตามคำแนะนำในฉลาก

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐ /๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมี

ในปัจจุบัน สารเคมีเป็นสิ่งที่เราพบเห็นอยู่เป็นประจำและเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น สารฆ่าแมลง สารกำจัดศัตรูพืช กรด ต่าง น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น สารเคมีส่วนมากจัดว่าเป็นอันตรายการเกิดพิษมักเกิดจาก อุบัติเหตุ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจตนาที่จะทำลายชีวิต การแก้พิษควรแก้ที่สาเหตุที่ทำให้เกิดอาการเป็นพิษ ควรดำเนินการแก้ไขดังนี้

ชนิดของวัตถุพิษที่ได้รับ

๑. กรด(Acids)

การแก้พิษเบื้องต้น

- ห้ามทำให้ผู้ป่วยอาเจียน ควรให้ผู้ป่วยกินยาลดกรดหรือน้ำด่าง ใดอย่างหนึ่ง เช่น น้ำปูนใสผสมน้ำมากๆ แล้วให้ผู้ผู้ป่วยดื่มน้ำนมหรือน้ำข้าว

๒. ด่าง (Alkalines)

การแก้พิษเบื้องต้น

- ห้ามทำให้ผู้ป่วยอาเจียน ให้ดื่มน้ำส้มสายชู ๒ ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ ๒ ถ้วยแก้ว หรือให้ดื่มน้ำมะนาว หรือน้ำส้มคั้นจำนวนมาก ใดอย่างหนึ่ง

๓. แอลกอฮอล์ชนิดจุดไฟ (Methyl alcohol)

การแก้พิษเบื้องต้น

๑. ทำให้ผู้ป่วยอาเจียน โดยใช้นิ้วที่สะอาดล้วงคอ หรือดื่มน้ำแอมอนิอะคัลหรือกินมัสตาด ๑ ช้อนชา ผสมน้ำครึ่งแก้ว

๒. ให้กินผงฟู (โซดาทำขนม) ๑ ช้อนชา ในน้ำอุ่น ๑ ถ้วยแก้ว น้ำหนักตัว ๑ กิโลกรัม ทุก ๒ ชั่วโมงเป็นเวลา ๔ วัน

๔. ไซยาไนต์ (Cyanide)

การแก้พิษเบื้องต้น

-ให้สูดดมเอมิลไนไตรท์ (Amyl nitrite) ๐.๒ มิลลิลิตร ทุกๆ ๕ นาที

๕. ยาเบื่อหนู (Zinc phosphide)

การแก้พิษเบื้องต้น

๑. ทำให้ผู้ป่วยอาเจียน (วิธีเดียวกับที่กล่าวแล้วข้างต้น)

๒. ให้ดื่มน้ำนม อาจเป็นน้ำสด นมผง หรือนมข้นผสมน้ำ หรือให้ดื่มน้ำข้าวจำนวนมาก หรือให้กินผงถ่านบดละเอียด ๑ ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำครึ่งแก้ว

๖. สารหนู (Arsenic)

การแก้พิษเบื้องต้น

- เช่นเดียวกับผู้ป่วยที่ได้รับยาเบื่อหนู

๗. สารเคมีกำจัดแมลงที่มีสารฟอสฟอรัสเป็นองค์ประกอบ (Organophosphate insecticides)

การแก้พิษเบื้องต้น

๑. รีบนำผู้ป่วยออกจากบริเวณที่มีวัตถุพิษนั้นพักผ่อนในที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก หากหายใจขัดให้ใช้เครื่องช่วยหายใจทันที

๒. หากเข้าปาก รีบทำให้อาเจียน

๓. หากสัมผัสผิวหนัง รีบล้างออกด้วยสบู่ และน้ำจำนวนมากๆ ถ้าเข้าตาต้องล้างด้วยน้ำมากๆ หากเปื้อนเสื้อผ้า รีบเปลี่ยนใหม่ทันที

๔. หากมีอาการรุนแรง รีบนำผู้ป่วยส่งแพทย์ทันที พร้อมภาชนะบรรจุและฉลากวัตถุมีพิษนั้น

๘. สารเคมีกำจัดแมลงที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบ (Chlorinated hydrocarbon insecticides)
การแก้พิษเบื้องต้น

- การแก้พิษเช่นเดียวกับในผู้ป่วยที่ได้รับสารเคมีกำจัดแมลงที่มีฟอสฟอรัสเป็นองค์ประกอบ

๙. สารเคมีกำจัดแมลงประเภทคาร์บาเมท (Carbamates)

การแก้พิษเบื้องต้น

- การแก้พิษเช่นเดียวกับในผู้ป่วยที่ได้รับสารเคมีกำจัดแมลงที่มีฟอสฟอรัสเป็นองค์ประกอบ

๑๐. สารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดพาราควอท (Paraquat)

การแก้พิษเบื้องต้น

๑. หากเข้าทางปาก ให้กินผงถ่านบดละเอียด ๑ ซ้อนโต๊ะ ผสมน้ำครึ่งแก้ว

๒. หากสัมผัสทางผิวหนัง รีบล้างออกด้วยน้ำสบู่และน้ำจำนวนมากๆ ถ้าเข้าตาต้องล้างด้วยน้ำจำนวนมาก หากเปื้อนเสื้อผ้า รีบเปลี่ยนใหม่ทันที

๑๑. สารสตริควินิน (Strychnine)

การแก้พิษเบื้องต้น

๑. ให้กินน้ำนมหรือน้ำข้าว ๑ แก้ว หรือผงถ่านผสมน้ำ

๒. ทำให้อาเจียน ในคนไข้ที่ไม่ชัก

๓. รีบนำส่งแพทย์ทันที

ที่มา: หนังสือความรู้สิ่งเป็นพิษ ตอนที่๑และ๒ พ.ศ.๒๕๓๕ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กระทรวงสาธารณสุขหน้าที่ ๒๙-๓๖.

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๓/๒๕๕๘ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

โรคแอนแทรกซในกาแฟ

สาเหตุเกิดจาก เชื้อรา *Colletotrichum coffeanum* Noack

ลักษณะการทำลาย โรคสามารถทำอันตรายกับกาแฟได้ทั้งในส่วนช่อกิ่ง และผล อาการของโรคถ้าเข้าทำลายผลกาแฟจะทำให้ผลกาแฟมี จุดสีน้ำตาลเข้ม จากนั้นจะแห้งและเปลี่ยนเป็นสีดำ หากโรคนี้เกิดที่ใบ จะทำให้ใบเหลือง และมีแผลแห้งที่ใบ โดยเฉพาะใบกาแฟของกิ่งที่อ่อน จากนั้นช่อและปล้องจะแห้งตาย จากยอดเข้ามา และลูกกาแฟกิ่งแห้งและใบร่วง หากอาการรุนแรงต้นกาแฟจะแห้งจากยอดและยืนต้นตาย โรคแอนแทรคโนสในกาแฟ ซึ่งเป็นโรคที่พบมากที่สุดในการปลูกกาแฟโรบัสต้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม อุณหภูมิพอเหมาะ (๒๔-๓๒ °C)

การป้องกัน

๑. เกษตรกรควรมีการตัดแต่งกิ่งให้แสงส่องถึงพื้นดินได้บ้าง
๒. กิ่งผลที่แห้งตายควรเก็บเอาไปเผาทำลาย
๓. ใส่ปุ๋ยให้เพียงพอตามความต้องการ เพื่อให้กาแฟได้รับธาตุอาหารครบถ้วน ต้นกาแฟก็จะได้

แข็งแรงและสามารถต้านทานการเข้าทำลายของโรคได้จะเห็นได้ว่าโรคในกาแฟโรบัสต้า เกษตรกรสามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นและควบคุมไม่ให้แพร่ระบาดได้ด้วยวิธีการเกษตรกรรม โดยไม่ต้องพึ่งพาสารเคมีที่เป็นอันตรายเลย เพียงแต่เกษตรกรดูแลและบำรุงต้นกาแฟให้สมบูรณ์แข็งแรง ไม่อ่อนแอ และหมั่นตรวจแปลงสังเกตความผิดปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสวนกาแฟของตนเอง หากมีการระบาดของโรคเกิดขึ้นจะได้มีการแก้ไขได้ทันเวลา

